

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szardán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. félévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk

Felhívás.

A hadügyminiszter, a magyar honvédelmi miniszter és az osztrák honvédelmi miniszter, az egész fegyveres erőre kiterjedő önkéntes hadsegélyezés központi hatósága képpen kölcsönös egyetértéssel Budapesten és Bécsben egy-egy **hadsegélyező hivatal** szervezett. E hivatalok vezetésére egy-egy magasabb rangú tábormag van rendelve, munkaköre kiterjed az önkéntes segélynyújtás minden nemére, kivételt kepez ez alól a beteg- és sebesültápolás, a mely teljesen kialakult külön szervezettel bír (vöröskereszt egyesület) valamint a behívott katonák családtagjainak segélyezése, a mely a törvény alapján eszközöltek.

Érintetlenül marad a már megalakult egyesületek, bizottságok, gyűjtőhelyek stb. hadsegélyezési működése, sőt a hadsegélyező hivatalok a maguk részéről mindent meg fognak tenni arra nézve, hogy az önkéntes segélynyújtás minél több alakban és módon érvényesülhessen. E tekintetben szívesen szolgálnak tanácsosul és utasgazzatással egy a monarchiában mint a külföldi kolóniáknak, mindazon honfitársainknak, kik e magasabb cél érdekében a hazát oltárára áldozni akarnak.

Hivatalos jellegűknél fogva föltétlenül részrehajlatlanság mellett öhajtanak a hadsegélyező hivatalok cél tudatos irányt adni a monarchiában már megindult egész nagy segélyező mozgalomnak és központjai öhajtanak lenni minden ilyen hazafias törekvésnek. Különös gondot fognak arra fordítani, hogy a segélynyújtás, a gyakorlati élet kívánásainak is teljesen megfeleljen.

E hivatalok egyuttal az önkéntes segélynyújtás központi tudakozó helyei is.

Ezek alapján felszólítanak mind azok az egyének, egyesületek, bizottságok stb.-ek, amelyek az elmondottak értelmében a hadsegélyezés terén közreműködni öhajtanak, hogy a cs. és kir. hadügyminiszterium hadsegélyező hivatalához (Kriegsfürsorgeamt des K. u. K. Kriegsministerium Wien IX/8 Schwarzspanierstrasse 15) illetőleg a m. kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyező hivatalához Budapest IV. Váci utca 35 sz.) forduljanak.

E hivatalok mindegyike elfogad pénzadományokat a segélynyújtás bármilyen céljaira s ezeket haladéktalanul eljuttatja rendeltetésük helyére. Gyűjtésnek mindenféle adományokat a háboruban elesett vagy a hadi fáradság következtében elhalt harcosaink özvegyei és árvaik számára, ugyszintén gyűjtik a harcmezőn álló katonáinknak szánt adományokat és egyáltalában oda törekednek, hogy a segélynyújtás minden módját elősegítsék és szervezzék.

A közönség figyelmé felhívatik arra, hogy gyors romlásnak alávetett cikkeik adományozása nem kívánatos. Ilyen cikkeik beküldését megelőzőleg célszerű az illető hadsegélyező hivatalhoz kérdést intézni. A segélynyújtás legalkalmasabb eszköze a készpénz.

Levelek, kérdések és pénzadományok mindkét hivatal számára va-

lamint a budapesti hivatalnak szánt egyéb adományok a fentebb közölt címek alatt küldendők. A bécsi hivatalnak szánt tárgyi adományok címzése a következő: A cs. és kir. hadügyminiszterium hadsegélyező hivatalának (An das K. u. K. Kriegsministerium Kriegsfürsorgeamt) Wien I. Stubenring.

Mindkét hivatal a monarchia összes nyelvein levelez.

Ünnepet ültünk

Holnap, és ünnepet ültünk tegnap. Holnap a magyarok első királyának, Szent Istvánnak napját ünnepeljük, tegnap pedig mostani királyunk Ötelségének volt a születése napja.

Az egyik ezer évvel ezelőtt lerakta fundamentumait a magyar királyságnak, a másik pedig most, áldásos élte alkonyán, fegyveres hadakkal védelmezi Szent István örökét, a mi ezer éves magyar hazánkat a népek világrengető harcában. Egyformán nagy és dicsőséges szerep mind a kettő.

Ezer év viharait kibirta ez az ország. Es ki fogjuk birni ezt a fergeteget is, ezt a világrkrist, amilyenre még nem volt példa, mióta emberek élnek a földön. A világtörténelem legnagyobb háborúi elenyésző gyermekjátékok ehhez a roppant összecsapáshoz képest, amelyben harminc millió ember rohan egymásnak. Ez a világerfeterget középpontjában ott áll emelt fővel, sziklaszilárdan a mi ősz királyunk, aki egész életében a békét kereste.

Ugy rendelte a sors, hogy oneki jusson a gyönyörű szerep. diadalal, dicsőséggel, megerősödvé kikerülni a titáni küzdelemből és újabb ezer évre biztosítani a Szent István ezeréves örökét.

Bizonyos, hogy e roppant világvajadás után új kor következik az egész emberiségre. Óriási, beláthatatlan és kiszámíthatatlan következményei lesznek a világháborúnak. Alaposan megváltozik a történelem színpada. Nemzetek fognak elsüllyedni és nemzetek fognak új életre kelni. Mi, akik az igazságért, a becsületért és a kulturáért harcolunk, csak győzelesten kerülhetünk ki a küzdelemből.

Uj korszak, új élet, boldogabb idő következik Magyarországra, ha majd a világrkrist tüzpróbáját diadalmasan kiállottuk. Es az új korszak beköszöntése a Ferencz József dicsőséges nevéhez fűződik. Az ő jogára alatt fog újraszületni Magyarország.

Szent István ezer évvel ezelőtt

megteremtette a magyar királyságot. Ferencz József pedig újja fogja teremteni birodalmát, nagyságát, boldoggá és hatalmassá.

Ünnepi érzésekkel megyünk a szent háboruba, és a magyarok istenének áldását kérjük ősz kilylunk fegyvereire.

A háborus Ujhely.

A király születésnapja.

A király születésnapját hódolattjes szeretettel ünnepelte meg Ujhely közönsége. A város zászlódszít öltött, mozsarak durrogtak és összes templomokban ünnepélyes istentiszteleteket tartottak. Az összes közhivatalok testületileg vettek részt az istentiszteleteken, amelyekben alkalmi szónoklatok és imák hangzottak el a királyért, a hazáért és a hadherégért.

A Vörös-Kereszt tudósító irodája.

Az itthonmaradotak figyelmébe.

A Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egyesülete legfelsőbb jóváhagyással Budapesten „A Magyar Vörös Kereszt Tudósító Irodája” címén irodát létesít.

Az iroda később közhírré teendő napon Budapesten IV. Váci-utca 38 szám alatt a Tiszti Kaszinó helyisegeiben fogja működését megkezdeni.

Az iroda célja az, hogy a háboruban megbetegedett és megsebesült katonák tartózkodási helyéről betegségük, vagy megsebesüléskük minőségéről illetőleg halálukról vagy eltűnésükről a tudakozó közönségnek díjmentesen értesítést adjon.

Ennek a ólnak előmozdítására a m. kir. posta válaszos levelező lapokat bocsát ki, amelyek bármely postahivatalnál valamint a bolygárusítóknál kaphatók és darabonként 5 fillérért adatnak el.

A levelezőknek az a része, amelyen „A Magyar Vörös-Kereszt tudósító irodája” címén a tudakozódók (örténik, 5 filléres postabélyeggel van ellátva, az iroda által adandó válaszlapp azonban díjmentes.

Az érdeklődők ezenfelül levélbeli és távirati uton is tudakozhatnak.

Ugy levélbeli, mint távirati tudakozódás alkalmával fel kell említeni az illető katonára elős utónévét, csapattestét, száradát, osztályát üteget stb. és rendi fokozatát.

Távirati értesítést az iroda csak abban az esetben ad, ha a tudakozó fél tizennyolc szavas távirati vá-

lasz valamint az úrlap 1 korona 10 fillérrnyi díját megfizette és kérdése az előbb elmondottaknak megfelelően van feltéve.

Az iroda ezenfelül külömben a halálózást tartalmazó vezetességi lajstromokat közszemlére fogja kitenni.

Ezen levelezőlapokat egéssben vagy részben magánipar által előállítani tilos és előállításuk a törvényes megtorlás alá esik.

A segélybizottság

A hadba vonultak családtagjainak felsegélyezésére folytatólag augusztus hó 18-ig a pénztárba 116 kor. 65 fill. folyt be, a mely adományhoz hozzá járultak:

Csaplaky Lipótné 60 kor. Kádár Gyuláné 20 kor. a ref. templom perselye 13 kor. 65 fill. Szokolay Emil, Löcherer Lőrinc a Zemplény utján, N. K. vesztett fogadás címén 10 kor. Lipkovits Menyhért 3 kor.

Ezen újabb adományhoz hozzá adva a már előbb kintüntetett 1767 kor 62 fill. összesen befolyt 1884 korona 27 fillér. Megemlitedőnek tartom, hogy a segélybizottság e segélyezést megkezdvén, a pillanatnyi szükség enyhítésére 108 osaládnak 444 korona segélyt osztott ki.

Saujhely 1914 aug. 18.

Hönsch Deasd
a segélybizottság pénztárnoka.

Elmentek a honvédek.

Tegnap délután két óraker az ujhelyi honvédszázalaj is utra kelt, hogy kivegye méltó részét a dicsőséges küzdelemből. Óriási néptömeg, mintegy tizezer ember kísérte ki a pályaudvarra a harc-terre induló katonákat.

A pályaudvar valóságos virágerdővé változott. Amennyi virág csak volt a városban, mind elvitték bucsuzól a honvédeknek. A vasuti kocsi virágdíszít öltöttek, virág volt minden katona csakója mellett, virág volt minden leány kezében. Nemzetiszinű szalagok, zászlók lengtek a szélben és mindenki szemében ott lobogott a lelkesedés szent tüze.

Egetverő éljenzés közben gör-

dült ki a vonat a pályaudvarról, s még sokáig hallatszott a vonatból a katonák lelkes, tüzes éneke.

Adja Isten, hogy ilyen jó kedvben térjenek is majd vissza a diadalmas harcok után!

Levél a harcterről

Egy újhelyi tanár növendékeihez.

Az alábbi levelet Tehel Ferenc hadnagy, az újhelyi polgári iskola közönségetben álló fiatal tanára írta Kertész Ödön polgári iskolai igazgatónak, illetve az ő útján tanítványainak és kártársainak.

Megkapó példája ez a levél egy igaz magyar tanférfiu nemes, fenkölt gondolkodásmódjának és méltó arra, hogy olvasóink számára ideiktassuk. Ime a levél.

Kedves Direktor Ur!

Mikor utra kelünk, hogy életünket tegyük kockára drága hazánkért, nem mulaszthatom el, hogy még egy Isten hozzádot mondjak neked és általdal kedves növendékeimnek. Nagyon megkérlek tolmácsold előtűk est valami módon és mondd el nekik, hogy boldogan, győzelmünk biztos tudatában indulok el meghalni ha kell a hazánkért és királyunkért. Amit mi életünk árán szerzünk azt majdan ők lesznek hivatva megvédeni. Isten segítse ebben őket. Ha el kell esnem utolsó gondolatom is csak ők lesznek, szeretett tanítványaim és barátaim és arra kérek benneteket ti is gondolatokat néha reám. Isten veletek!

Feljegyzések.

Nagyon is tudatában vagyunk annak, hogy ilyenkor, háboru idején, nem szabad kákcán csoportot keresni és kicsinyes nézeteltérésekkel, szerszállhatgató kritikával zavarni a társadalom együttműködését. Sőt ellenkezőleg, legszentebb kötelességünknek tartjuk, hogy most minden ellentétet eloszlassunk, minden nézeteltérést elsimsítsunk.

De az alább következő megjegyzéseinket mégis kénytelenek vagyunk megtenni, éppen azért, nehogy egy-egy tulbuzgó intézkedés rossz vért szűljön a háborúért lelkesedő közönség körében.

A pénzügyigazgató ártit a városhoz, hogy az adók kimélete nélkül behajtandók. Kimélni csak azokat lehet, akik katonai szolgálatot teljesítenek,

Hát mi szivesen elismerjük, hogy az államnak hadi állapot alkalmával még fokozottabb mértékben szüksége van a pénzre, mint béke idején.

De azért éppen most igenis kiméltre van szükség az adók behajtása körül. A pénzügyigazgatóság is nagyon jól tudhatja, hogy az adófitető polgárság igen nagy része, — például az iparos és kereskedő osztály, — már hetek óta kereset nélkül áll, és pedig a háboru következtében. Még úsemeik folytatására sem kapnak egy fillér kölcsönt sem

a bankoktól. Hogyan lehessen ezekkel szemben minden kimélete nélkül eljárni?

Magunk is azt tartjuk, hogy aki teheti, tartsa kötelességének megfizetni az adóját, sőt adjon azon felül is, amennyit csak adhat, a Vörös Keresztnek, a segélybizottságnak, a szegényeknek és szerencsétleneknek.

De akik éppen a háboru miatt nem képesek fizetni, azokkal szemben mégis kiméletebb eljárást kérünk az adók behajtása körül.

Egyáltalán nagy tévedés azt hinni, hogy a háboru kizárólag a bevonult családjait sújtja érzékenyen. Most minden résztvét és jótékonyág egyedül és kizárólag a katonák családjainak szól. Rendjén való is, hogy minden erőnköl támogassuk őket. De ne feledjük, hogy sokan éppen azért jártak rosszul, mert nem vitték el katonának Rendkívül sokan maradtak állás nélkül, kereset nélkül, kenyér nélkül a háboru miatt. Ezek éhezhetnek a

családjukkal együtt, — velük nem törődik senki. Olyan esetet is tudunk, amikor egy keresetét vesztett intelligens ember az utolsó koronáját adta oda a segélybizottság hülgyeinek.

Szép a jótékonyág, de ne legyen egyoldalú. Valahogyan gondoskodni kell az állásnélküliekről is. Ha nem is pénzadományokat, de megfelelő munkát és keresetet kell adni nekik. Ez is elsőrendű kötelessége a társadalomnak.

A katonák levelei portómentesek.

A postaigazgatóság figyelmezteti a közönséget, hogy a hadrakelt sereghez tartozó katonai és polgári egységek részére feladott levelek a rendes forgalomban használt bármely levélborítékban is portómentesen továbbíthatnak s a borítékon bármiféle portómentességi záradék alkalmazása teljesen felesleges és szűkségtelen.

Mai távirataink.

Álhírek a külföldi lapokban.

Budapest, aug. 18.

(Hivatalos jelentés.) Külföldi lapok a Zrínyi csatahajó és másik három hajó elsüllyesztéséről szóló hírei teljesen légből kapottak. Legfeljebb a Zenta nevű kis cirkálóról lehet szó, melyet erős tulsulyban levő haderő támadott meg és vett üldözöbe és amelyről azóta nem érkezett jelentés. Ezzel szemben megállapítható az, hogy egy torpedóhúzó, bár tizenhat francia csatahajó és nagy cirkáló a legkülömbözőbb kaliberű ágyúkkal lövöldözte, sértetlenül érte azt a kikötőt, melybe kirendelték.

Törökország hajókat vásárol.

Konstantinápoly, aug. 18.

A török kormány hivatalosan jelenti, hogy a Göben páncélos cirkálót és a Breslau cirkálót, a melyek ma a Dardanellakon átkelve ideérkeztek, a német kormánytól 80 millió márkáért megvásárolták.

Tisza adománya a Vörös-Keresztnek.

Budapest, aug. 18.

Tisza István gróf miniszterelnök 2000 koronát küldött a Vörös-kereszt egyletnek. Ez az összeg annak a disztribúciónak költsége, amelyet a miniszterelnök Ötletsege születésnapja alkalmából szokott adni. A disztribúció ezuttal elmaradt és az összeget a miniszterelnök az egylet céljaira fordította.

Német győzelem az oroszok felett.

Berlin, aug. 18.

A Wolf úgynökség jelenti, hogy a német csapatok bevették Mlava orosz várost.

Holhausen ezredes elesett.

Bécs, aug. 18.

Holhausen báró ezredes a Deutschmeister ezred parancsnoka elesett. Az ezredes akit csak rövid idővel ezeltett helyezték át a Deutschmeister ezredhez, még talvaly a 72-ik gyalogezredben működött mint alezredes a pozsonyi 5 hadtest parancsnoksághoz volt beosztva,

Zágráb lelkesedése.

Zágráb, aug. 18.

Skerlec báró bán és a zágrábi polgármester tegnap táviratokat kaptak egy ezredparancsnoktól, hogy az ezred csodálatos hősiességgel harcolt a déli harcúterén és nagy sikereket vívott ki. Az örömhírt a városban azonnal falragaszokon tudatták a közönséggel, a bán felkereste az ezredet, hogy közölje vele az ezredet hirt, és további ezer koronát nyújtott át neki a hadbavonult katonák hátramaradottainak felségélyezésére.

A németek újabb fényes győzelme.

Berlin, aug. 19.

Tegnap Stallupönen mellett ütközet volt a melyben az 1 hadtest csapatrészei párját ritkító vitéséggel harcoltak és győzelmet arattak, több mint 3000 hadifogoly és 6 géppuska jutott kezeinkre, számos más géppuskát, a melyeket nem vihettek magukkal, használhatatlanná tették.

Tisza Bécsben.

Budapest, aug. 19.

Tisza István gróf miniszterelnök Bécsbe utazott.

LEGUJABB.

Az Orosz harcterről.

Budapest aug, 19,

A csernovitzer Allgemeine Zeitung közlése szerint a legfőbb elfoglalt orosz községekben csapataink a falvakat majdnem üresen találták, mert az elvonuló ellenséges katonák arra intették a lakosságot a monarchia csapatainak kegyetlenségétől, amidőn a visszamaradt aggastyánokkal katonáink jól bántak és megbárátkoztak, a lakosság lassan visszatért a falvakba. Regát orosz nagyközönségben sem iskolát, sem póstát, sem kórházat nem találtak csapataink.

Zendülés az orosz flottán.

Bécs, aug. 19,

A Reichpost Szófia tudósítónk jelenti, hogy az orosz tengeri flottán nagy zendülés tört ki Odessa lángokban áll.

Újabb sikerek a szerbek felett.

Zimony, aug. 19.

Éjjel a Reichpostnak jelentik, hogy csapataink Progranál Zimonytól mintegy 23 kilométernyire nyugatra átkeltek és Obrenovacot megszállták.

Rendelet az automobilo-k feltartóztatása ellen

Budapest aug, 19,

A háborus állapot elején néhány később tévesnek bizonyult hír alapján az egész országban nagy buzgalommal üldözték az automobilo-kat, minthogy azonban sajnálatos esetek is történtek a belügyminiszter szigorú rendeletet bocsátott ki amellyel az automobilo-k telesleges feltartóztatását különösen pedig rájuk talos lövöldözését szigorúan eltiltja.

Felelős-szerkesztő:

Dr. KÁRPÁTHY LÁSZLÓ

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar igralmas rend tulajdona. Elsőrangú kenes hévízű radioaktív gyógyforrás; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák külön hülgyek és urak részére, Török-, kö- és márványfürdők, hőlég-, szénasavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kintő eredményel használtatnak főleg csuszos bántalmaknál és ideggyógyulaton. Ivó-kúra a légzőszervek hirtutes ostoiban a altstsi pangásoknál. 200 kényelmes lakozóba, Szolid kezelés, jutányos árák. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság

Térképek

a Szerb az Orosz és a Francia háboruról valamint egész Európa térképe kapható LÖWY ADOLF könyvkereskedésében Sátoraljaiuhely.

Friedmann Mórné okl. szülész-nő Kazinczy-utca 27 sz. alól Grünwald M. és társa Bercsényi-utcal házába költözködött.